

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kiss Tibor pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek dr. Kovács Előd ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen szerződés létre nem jöttének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. október 15-én kelt 24.G.40.405/2015/15. számú végzésével kijavított, 2015. október 14-én kelt 24.G.40.405/2015/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a pártfogó ügyvéd munkadíjára vonatkozó részében megváltoztatja, a pártfogó ügyvéd díja összegének megállapítását mellőzi és megállapítja, hogy a felperes teljes egészében pervesztes, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a felperes a fellebbezési eljárásban teljes egészében pervesztes lett, ezért a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. január 25-én az alperes által részére megküldött ... lízing hitelkártya igénylő lapot töltött ki, melynek alapján hitelkártyát igényelt az alperestől 300.000 forint hitelkeret összeg erejéig. A hitelkártya szerződés 8. pontjában a felperes mint üzletfél tudomásul vette, hogy az alperes a hitelkártyát levélben postázza a címére, míg a 9. pontban kijelentette, hogy a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételeket megismerte, tudomásul vette és magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A 11. pontban a felperes kijelentette, hogy a hitelkártya igénylés aláírása előtt a hitelkártya igénylés kapcsán mind az igényelt, mind az elfogadható minimum összeg vonatkozásában alkalmazásra kerülő kamat és díjfeltételeket, a THM-et, annak számítási módját és a THM számítása során figyelembe nem vett költségeket, azok meghatározását és várható összegét megismerte, azokról az alperestől megfelelő tájékoztatást kapott.

A hitelkártyát a felperes ezt követően az alperestől megkapta.

Az alperes a 2011. augusztus 19-én kelt levelében a hatályos Lakossági Üzletág Általános

Szerződési Feltételek 2.4. pontja alapján felmondta a felperessel kötött szerződést, mivel a felperes a felek között létrejött hitelszerződésből adódó fizetési kötelezettségének nem tett eleget, és tájékoztatta a felperest, hogy a tartozása összege 502.472,56 forint. Felszólította, hogy tartozását haladéktalanul, legkésőbb a felmondólevél kézhezvételétől számított nyolc napon belül fizesse meg. Az alperes a 2011. augusztus 25-én kelt levelében tájékoztatta a felperest arról, hogy a hitelkártya szerződés felmondása esetén valamennyi fennálló tartozása, annak jogcímétől függetlenül a felmondás napján tőkésítésre kerül és a mindenkor Kondíciós Listában meghatározott késedelmi kamatot is ezen összeg után számítja ki.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a felek között nem jött létre szerződés. Előadta, hogy hitelkártya igénylőlapot kapott, melyet a lakásán írt alá, azt visszaküldte az alperesnek, ugyanakkor az alperes által aláírt igénylőlapot vagy szerződést nem látott, így az alperes aláírásának hiányában érvényes szerződésről nem lehet beszélni. Hivatkozott továbbá arra, hogy az igénylőlap alpereshez való megérkezésével a szerződés nem jöhetett létre, hiszen ez csak egyoldalú nyilatkozat az adós részéről, azt a hitelező nem írta alá a felperesnek való elküldés előtt, így az sérti a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 217. § (1) és (2) bekezdését. Hivatkozott továbbá arra, hogy az általános szerződési feltételeket nem kapta meg, azt egyedileg nem tárgyalták meg úgy, ahogyan azt a Ptk. 205/A. § (2) bekezdése előírja. Azt állította, hogy az alperes semmilyen tájékoztatást nem nyújtott részére, tehát az alperes nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének.

Keresetében másodlagosan kérte annak megállapítását, hogy a létrejött fogyasztási kölcsönszerződés a Hpt. 210. § (1)-(2) bekezdésében és a 213. § (1) bekezdésének a), b), d) és e) pontjában foglaltak alapján jogszabályba ütközik, ezért a Ptk. 200. §-a szerint érvénytelen.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a szerződés érvényesen létrejött a felek között, az a Ptk. 277. § (1) bekezdésének b) pontjának megfelel, és rendelkezik az azonos fajtájú szokásos szolgáltatásokkal, és mindazokra alkalmas, amelyekre más, azonos típusú hitelkártyák. Előadta, hogy a felperes által aláírt igénylőlap egy példánya a felperesnél megtalálható, ezen okiraton kiemelt keretbe foglalt „Tájékoztató a Központi Hitelinformációs Rendszerről” szóló rovatban a felperes kijelentette, hogy megismerte és tudomásul vette a részletes szabályokat, az alperes minden, a felperes által feltett kérdésre választ adott, és a kérdések feltevésére is időt, helyet biztosított. Kijelentette, hogy a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételekről szóló Szabályzat a honlapján és a bankfiókjaiban a jogszabályoknak megfelelően megtalálható. Kifejtette, hogy az igénylőlap „üzletfél nyilatkozata” elnevezésű részének 9. és 10. pontja egyértelműen meghatározzák a felperes kötelezettségeit.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy küldeményeit a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek 2.10. pontja alapján a felperes részére nem volt köteles ajánlottan vagy tértivevénnyel postára adni, továbbá a felperes kérésére elkészítette és tértivevénnyel megküldte a 2008. február 13-tól 2011. március 11-ig terjedő időszakra vonatkozó részletes hitelkártya számlakivonatot. A küldeményt a felperes 2011. október 18-án személyesen átvette. Az időszakos tájékoztatásnak az alperes teljes mértékben eleget tett, az előírt, évente egy alkalommal kiadott kimutatáson felül is tájékoztatta a felperest, a felperes részére minden hónapban megküldte a hitelkártya havi számlakivonatát, amely tartalmazta az érintett időszakban a tranzakciók, a kamatok és a díjak elszámolását. A felperes kérésére 2011. március 28-án válaszelevelben megküldte 2008 februárjától a hitelkártya teljes számlatörténetét és a számla költségeire, kamataira vonatkozó Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek vonatkozó pontjait. Minden alkalommal felhívta a felperes figyelmét, hogy amennyiben a számlatörténet tartalmával, a fogalmak meghatározásával kapcsolatosan további kérdése van, keresse az ügyfélszolgálatot és a bankfiók munkatársait.

Álláspontja szerint a Hpt. 203. §-ába foglalt tájékoztatási kötelezettségének is eleget tett.

Vitatta, hogy a perbeli szerződés fogyasztási kölcsönszerződésnek minősülne, így hangsúlyozta, hogy a Hpt. 212. § és 213. § rendelkezéseit nem lehet a perbeli jogviszonyra alkalmazni. Hivatkozott arra is, hogy a hitelszerződés részét képező általános szerződési feltételekben a Hpt. 212-213. §-aiban előírt tartalmi elemek szerepelnek, így a szerződés nem minősül semmisnek.

Kifejtette, hogy a kockázatelbírálásra vonatkozó jogszabályokat és a belső szabályokat maradéktalanul betartotta, és a felperes konkrét jogszabálysértést nem tudott megjelölni. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes a felhasznált hitelt nem tudta visszafizetni, nem jelenti azt, hogy az ügyfél hitelképességének felmérése és a hitelkihelyezés körében az alperes mulasztást követett volna el.

A Fővárosi Törvényszék a 24.G.40.405/2015/15. számú végzésével kijavított, 2015. október 14-én kelt 24.G.40.405/2015/14. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 15.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 19.050 forint perköltséget.

A felperesi pártfogói ügyvéd munkadíját 15.000 forintban állapította meg azzal, hogy a pártfogó ügyvéd munkadíját az állam viseli.

Az ítélet indokolásában foglaltak szerint a módosított keresettel szemben az alperes az ellenkérelmét 2013. április 12-én terjesztette elő, ezért a keresetváltoztatásra nyitva álló határidő 2013. május 12-én letelt. Az ezt követően előterjesztett keresetváltoztatást a Pp. 146/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az elsőfokú bíróság elutasította, mivel ahhoz az alperes nem járult hozzá.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felek között a szerződés létrejött-e, ezért ismertetette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényt (Ptk.) 205. § (1)-(2) bekezdésében, a 211. § (1) bekezdésében és a 213. § (1) bekezdésében foglaltakat. Megállapította, hogy - a felek által nem vitatottan - az alperes (ajánlattevő) a szerződéskötési ajánlatot (igénylőlap) postai úton küldte meg a felperesnek, a felperes azt kitöltötte, aláírta, két tanú aláírásával látta el, majd ezt követően az alperesnek visszaküldte. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy amikor az igénylőlap az alpereshez visszaérkezett, a Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján a szerződés a felperes és az alperes között az ajánlatban foglalt tartalommal létrejött.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 217. § (1) bekezdésének és a 218. § (1) bekezdésének, valamint az 522. § (1) bekezdésének idézett rendelkezései alapján megállapította, hogy a perbeli esetben a kötelezően előírt alakítás megvalósult, az ajánlat és annak részét képező általános szerződési feltételek írásban kerültek rögzítésre. Az igénylőlap aláírásával a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek a megkötött szerződés részévé váltak. Kifejtette, hogy az igénylőlap 9. pontjában felhívott Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek általános szerződési feltételnek minősülnek a Ptk. 205/A. § alapján. Az általános szerződési feltételeket a felek nem vitatottan egyedileg nem tárgyalták meg, de ezt külön, egyedileg nem is kellett megtárgyalni. Az általános szerződési feltételeket az alperes több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél, a felperes közreműködése nélkül előre meghatározhatta.

A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak-e, azaz azok alkalmazója, az alperes, lehetővé tette-e, hogy a másik fél, a felperes, annak tartalmát megismerje, és azt a felperes kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta-e. Megállapította, hogy a felperes az általános szerződési feltételeket akár a bankfiókban, akár az interneten megismerhette, továbbá a felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételeket megismerte, tudomásul vette és magára nézve kötelezőnek elismerte, ennek ellenkezőjét nem bizonyította. Mindezekre tekintettel ezen általános szerződési feltételek a felek között létrejött szerződés részévé váltak.

A Ptk. 277. §-ában foglaltakra figyelemmel, amely szerint a szerződéseket tartalmuknak megfelelően a megszabott helyen és időben, a megállapított mennyiség, minőség és választék

szerint kell teljesíteni, kiemelte, hogy az alperes nem vitatotta a hitelkeretet a felperes rendelkezésére bocsátotta, azt a felperes fel is használta, a felperes a nem megfelelő teljesítésre az igénylőlap aláírását, majd az alperesi teljesítést követően több év elteltével hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita eldöntésénél alkalmazandó, a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 210. § (1) bekezdése alapján arra volt figyelemmel, hogy a pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban vagy minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirat formájában köthet. Az írásban kötött szerződés egy eredeti példányát a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélnek átadni. Az elsőfokú bíróság visszautalt az írásbeliség körében a már kifejtettekre és megállapította, hogy a felperes által aláírt ajánlat a felperes részére visszaküldésre került.

Ezt követően azt vizsgálta, hogy a Hpt. 210. § (2) bekezdése értelmében a szerződésben egyértelműen meghatározásra került-e a kamat, a díj és minden egyéb költség vagy feltétel, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének következményeit. Megállapította, hogy a szerződés részévé váló Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek 4.1.3.1. pontja alapján a bank az üzletfél bankszámlájának napi záróegyenlege alapján a Kondíciós Listában meghatározott kamatot számol el. A kamat jóváírása vagy terhelése a bankszámlának a Kondíciós Listában meghatározottak szerint történik, míg a 4.1.3.2. pont értelmében a mindenkor érvényben levő Kondíciós Listában meghatározott díjakat számolja fel a bank. A mindenkori Kondíciós Listában szerepelnek az éves kártyatagsági díjak, a műveleti díjak és jutalékok, a teljes hiteldíj mutató és az egyéb díjak vonatkozásában is a díjtételek, ezáltal a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltak teljesültek, a felek között létrejött megállapodás nem minősül a Hpt. 210. § (1) és (2) bekezdésébe ütközőnek.

A Hpt. 212. § (1) bekezdésében és a Ptk. (helyesen: Hpt.) 213. § (1) bekezdésében foglaltak idézését követően kifejtette, hogy a felek között nem lakossági fogyasztási kölcsönszerződés, hanem a Ptk. 522. § (1) bekezdésében szabályozott hitelszerződés jött létre, az alperes a szerződés alapján arra vállalt kötelezettséget, hogy 300.000 forintos hitelkeretet tart a felperes rendelkezésére, ezért a Hpt. 212-213. §-ában foglaltak a felek jogviszonyára nem irányadóak. Kitért azonban arra, hogy a szerződés részét képező Általános Szerződési Feltételekben, a Kondíciós Listában a Hpt. 213. § (1) bekezdésében elvártak feltüntetésre kerültek.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az ágazati jogszabályok, így a Hpt. rendelkezései esetében csak akkor van a semmisség megállapításának helye, amennyiben a Hpt. kifejezetten így rendelkezik. A Hpt. 210. § (1) és (2) bekezdésébe, a Hpt., illetőleg a felperes által hivatkozott egyéb jogszabály rendelkezéseibe ütközés miatt a szerződés semmissége, érvénytelensége nem állapítható meg.

Ezt követően a Hpt. 203. § (1) és (3) bekezdésének ismertetése után rögzítette, hogy az alperes a Hpt.-ben és a Ptk.-ban foglalt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, az üzletszabályzatba foglalt általános üzleti szabályzat az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben, illetőleg elektronikus úton is, a Hpt. 203. §-ában foglaltak szerint elérhető volt, így ennek megfelelően az abban foglaltakról az alperes (helyesen: a felperes) tájékozódhatott. Az elsőfokú bíróság annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a felperesnek lehetősége és elég ideje volt arra, hogy az alperes által megküldött ajánlatot kellő részletességgel áttanulmányozza, elolvassa, az abban foglaltakat értelmezze, és megfelelőképpen tájékozódjon a feltételekről.

Megállapította továbbá, hogy az alperes a Hpt. 206. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségének is eleget tett, a kimutatásokat a felperes részére megküldte, a végső elszámolás megküldését igazoló tértivevény másolatát is becsatolta.

Megjegyezte, hogy a Hpt. 47. §-a kizárólag szervezeti képviseleti szabályt állít fel, és kizárólag a szervezeti képviseleti jogosultság átruházása tekintetében állít fel korlátokat, az ügyleti képviseletet nem szabályozza, arra a Ptk. 222. §-ának szabályai alkalmazandóak.

Mindezekre tekintettel a felperes keresetét elutasította, és a pereszes felperest a Pp. 78. § (1)

bekezdése alapján kötelezte a perköltség viselésére. A felperes személyes költségmentességére figyelemmel állapította meg, hogy az általa le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli. Kitért arra is, hogy a Pp. 84. § (1) bekezdése és a 86. § (3) bekezdése alapján a költségmentesség nem érinti az ellenfél javára megítélt perköltséget. Az alperes javára megítélt ügyvédi munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R) 3. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel állapította meg. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (Jst.) 11/A. § (2) bekezdésének felhívása mellett rendelkezett a pártfogó ügyvéd munkadíjának viseléséről.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek megfelelő döntés meghozatalát, valamint az alperes javára megítélt perköltség megfizetésére kötelezésének és a pártfogó ügyvéd díjára vonatkozó megállapítás mellőzését, továbbá az alperes 100%-ban való pervesztességének megállapítását kérte.

A fellebbezésének indokai szerint az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás iratellenes és megalapozatlan, az sérti a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat. Álláspontja szerint az iratellenesen megállapított tényállásból anyagi jogszabálysértés alapján nem megfelelő anyagi jogszabályok alapján hozta meg az elsőfokú bíróság a döntését.

A tényállás tekintetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes postai úton üres hitelkártya igénylőlapot küldött meg a részére minden kísérőlevél nélkül azzal, hogy azt írja alá és küldje vissza az alperes részére. Ezt az alperes aláírva a felperes részére a mai napig nem küldte vissza. Ezek miatt a felek között írásban érvényes szerződés nem jött létre, és a felperes személyesen nem tárgyalt az alperessel. Így az ítélet sérti a Ptk. 205. § (1), (2) és (3) bekezdésében, valamint az 522. § (2) bekezdésében foglaltakat.

Sérlemzte, hogy az általános szerződési feltételekre vonatkozó a Ptk. 205/A. § (2) bekezdésében, a 205/B. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, és azt állította, hogy az alperes eljárása a Ptk. 209. § (1) bekezdését is megsértette.

Fellebbezésében a Ptk. tisztességtelen általános szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezésének megsértésére is hivatkozott.

Kifejtette, hogy a formanyomtatványon az alperes határozta meg az ajánlatot, de azt az alperes nem írta alá, ezért - az aláírása hiányában - a Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján érvényes szerződés nem jött létre (az elsőfokú bíróság ítélete indokolása 5. oldalának 4 bekezdésében megállapítással szemben). Álláspontja szerint nem a felperesnek kell bizonyítania azt, hogy nem ismerte meg az Általános Szerződési Feltételeket, hanem az alperesnek kell bizonyítania, hogy azt ismertette a felperessel. Kijelentette, hogy erre a szerződéskötéskor és azt követően sem került sor.

Véleménye szerint az elsőfokú ítélet indokolása sérti a Ptk. 211. §-át, a 217. § (1) bekezdését, és a 218. § (1) bekezdését nem megfelelően alkalmazta az elsőfokú bíróság. Megalapozatlan megállapítása az indokolásnak, hogy a kötelezően előírt írásbeliség megvalósult és annak részét képező általános írásbeli szerződési feltételek is rögzítésre kerültek, ezeket a felek megtárgyalták volna. Változatlanul hivatkozott a Hpt. rendelkezéseinek alperes részéről való megsértésére.

A felperes jogi képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd díja összegének megállapítása nélkül, a perköltségviselés arányának meghatározását kérte, mivel annak összegét az illetékes Megyei Kormányhivatal (Igazságügyi Osztálya) jogosult megállapítani.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, ítéletének tényállási része megalapozott és a tényállás alapján megfelelő jogi következtetést vont le.

Kiemelte, hogy a felperes által aláírt igénylőlap alperes részéről történt elfogadása, valamint a bankkártya felperes által történt átvétele és használata igazolja a szerződés létrejöttét a felek között.

Utalt arra, hogy a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételeket az igénylőlap 9. pontja szerint a felperes magára nézve kötelezőnek ismerte el. Hangsúlyozta, hogy a felek között hitelszerződés jött létre, nem fogyasztási kölcsönszerződés.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság az eljárásban feltárt és a rendelkezésére álló adatok és bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek maradéktalanul megfelelő értékelésével helyesen állapította meg a tényállást, érdemi határozata helytálló, azt a jogszabályok pontos megjelölésével, részletesen megindokolta, azzal a Fővárosi Ítéltábla túlnyomórészt egyetértett az alábbiakban kifejtett eltérésekkel, pontosításokkal és kiegészítésekkel.

Az elsőfokú bíróság tévesen indult ki abból, hogy a felek közötti szerződés a felperes által aláírt igénylőlap alpereshez való visszaérkezésével jött létre.

A Ptk. 213. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződés jelenlevők között abban az időpontban jön létre, amikor az ajánlatot elfogadják, távollevők között pedig akkor, amikor az elfogadó nyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezik.

Az alperes a 2015. június 16-án kelt előkészítő iratában helyesen hivatkozott a szerződés létrejöttének az Általános Szerződési Feltételekben rögzített folyamatára. A Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek Hitelkártyára vonatkozó 7.11.1. pontja a következőket tartalmazza: „A Főkártyabirtokos igénylése alapján a Bank saját és kizárólagos hatáskörében dönt arról, hogy a Kártyabirtokos részére meghatározott keretösszeg (Hitelkeret) erejéig felhasználható Hitelkártyát bocsát ki. A Hitel összegéről szóló írásbeli értesítésnek a Főkártyabirtokos részére levélben történő postázása a Bank részéről a Kártyabirtokos kérelmének Általános Szerződési Feltételek szerinti elfogadását jelenti.”

A felek között a szerződés a hitel összegéről szóló alperesi írásbeli értesítés felpereshez történt megérkezésével jött létre, amely értesítés az alperes részéről a felperes ajánlatának elfogadását jelentette. A felperes nem vitatta, hogy a hitelkeret igényének elbírálását követően annak összegéről szóló értesítést a hitelkártyával együtt postai úton az alperestől megkapta, és a hitelkártyát használta.

A Ptk. 205/A. § (1) bekezdése alapján általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyalnak meg.

A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A (2) bekezdés alapján külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlatról, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél - a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően - kifejezetten elfogadta.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa alkalmazott általános szerződési feltételek tartalmának megismerését lehetővé tette a felperes számára, és azokat a felperes kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A lefolytatott bizonyítás eredményeképpen az elsőfokú bíróság helytállóan

jutott arra a következtetésre, hogy a közzétett Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek a szerződés részévé váltak. Az alperes bizonyította, hogy azok megismerését a megjelenési hely megjelölésével a felperes számára lehetővé tette, és azokat a felperes kifejezetten elfogadta, mert a felperes írásban úgy nyilatkozott, hogy azokat megismerte, tudomásul vette és magára nézve kötelezőnek ismerte el, és ennek ellenkezőjét nem bizonyította.

A felperes nem bizonyította azt sem, hogy a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételek közül bármelyik általános szerződési feltétel jelentősen eltérne az elterjedt gyakorlattól, az adott szerződésre vonatkozó diszpozitív rendelkezésektől vagy a felek között korábban alkalmazott feltételektől, ezért a Lakossági Üzletág Általános Szerződési Feltételekben foglalt rendelkezések a fellebbezésében hivatkozott külön, figyelemfelhívó alperesi tájékoztatás és az azt követő, kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozat hiányában is a szerződés részévé váltak.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperes elsődlegesen előterjesztett megállapítás iránti keresetének eljárásjogi feltételei nem állnak fenn.

A megállapítási kereset olyan jogmegóvó kereset, ami jogot nem alakít, kötelezettség teljesítésével nem jár, a felperes jogának megóvása az ítéletbe foglalt megállapítással megvalósul.

A Pp. 123. §-a a keresettípusok egymáshoz való viszonyát szabályozza annak érdekében, hogy a többszöri keresetindítások elkerülése érdekében egy jog megóvása vagy érvényesítése egy keresetindítással valósuljon meg. A megállapítási kereset előterjesztésének két együttes feltétele van; az egyik az, hogy a felperes az alperessel szemben teljesítést nem követelhet, a másik pedig az, hogy a jogvédelem szükségessége fennáll. A felperes által kért ítéleti megállapítás azért nem szükséges a felperes jogainak megóvása érdekében, mert egy vele szemben a hitelkártya szerződésből eredő tartozás visszafizetése iránt megindított marasztalási perben lehetősége van védekezésként a szerződés létrejöttének hiányára hivatkozni.

A Ptk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása iránti perben nem kell vizsgálni a Pp. 123. §-ában megfogalmazott feltételek fennállását.

Az elsőfokú bíróság a felperes fellebbezési érvelésével szemben helytálló indokolással állapította meg, hogy a perbeli szerződés a másodlagos keresetben hivatkozott okokból nem érvénytelen. Az elsőfokú bíróság ítéletének az e körben kifejtett helyes indokaira a Fővárosi Ítéltábla csupán visszautal.

A Pp. 247. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. A felperes fellebbezésében előterjesztett, a tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségére való új hivatkozását a Fővárosi Ítéltábla érdemben nem vizsgálta, mivel azt a jogszabály kizárja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokolása szerint a Pp. 86. § (3) bekezdése alapján a költségmentesség nem érinti az ellenfél javára megítélt perköltséget, ezért alaptalan volt a felperes perköltség fizetésének mellőzésére irányuló fellebbezése.

Az elsőfokú bíróság a felperes részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett, és a felperes részére a jogi segítségnyújtó szolgálat (... Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat a 2012. március 12-én jogerőre emelkedett Kom-... számú határozatával) engedélyezte a pártfogó ügyvédi képviselést a Pp. 87. § (1) bekezdése alapján. A határozattal engedélyezett támogatás

formája a Jst. 11/A. §-án alapuló, az állam által átvállalt támogatás.

A Jst. 11/A. § (2) bekezdése értelmében ha az állam a pártfogó ügyvédi képviselőt a 14. § a) pontja alapján biztosítja a fél számára, és a pártfogó ügyvéd díjának viselésére a bíróság nem kötelezi a perben az ellenérdekű felet, a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

A Pp. 87. § (1) bekezdése szerint a pártfogó ügyvédi képviselőt a jogi segítségnyújtó szolgálat engedélyezi. A (2) bekezdés értelmében a bíróság a perköltség viseléséről szóló határozatában - a díj összegének megállapítása nélkül, a perköltségviselés arányának meghatározásával - megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére ki köteles. A (3) bekezdés szerint a pártfogó ügyvéd az öt megillető díjakat a perköltségben elmarasztalt ellenféllel szemben közvetlenül érvényesítheti, a peresztes ellenfél pedig köteles az állam által megelőlegezett pártfogó ügyvédi díj összegét közvetlenül az államnak megfizetni.

A Pp. 87. §-ának fent ismertetett szabályai alapján helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a pártfogó ügyvéd munkadíjának összegét, hiszen amennyiben az eljárás során valamelyik felet pártfogó ügyvéd képviseli, a perköltségviselésről szóló határozatban a bíróságnak a díj összegének megállapítása nélkül a perköltségviselés arányának meghatározásával kell megállapítania azt, hogy a pártfogó ügyvédi díj fizetésére ki köteles. A pártfogó ügyvédi díj összegét a pártfogó ügyvéd kérelmére a Jst. 62. § (1) bekezdésének a) pontja alapján határozatával a jogi segítségnyújtó szolgálat állapítja meg.

Az előbbiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének részbeni megváltoztatásával a pártfogó ügyvéd díja összegének megállapítását mellőzte és megállapította, hogy a felperes teljes egészében peresztes lett, ezért a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - - annak részbeni megváltoztatása mellett - helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperese javára az R. 3. § (2) és (5) bekezdése szerint meghatározott, a kifejtett képviselői tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes a fellebbezési eljárásban teljes egészében peresztes lett, ezért a másodfokú eljárásban a felperes jogi képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. április 20.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

. Pusztai Anita s.k.

előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsanna s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő